

Kellele: Ühtekuuluvuspoliitika fondide 2014–2020 rakenduskava seirekomisjon
Kellelt: Rahandusministeerium (Kadri Tali, kadri.tali@fin.ee; Karin Reiska, karin.reiska@fin.ee)
Kuupäev: 10.07.2018
Teema: Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2014-2020“ muudatuse kinnitamine

Seirekomisjoni otsuse projekt: kiita heaks rakenduskava muudatus.

Otsusega kiidetakse heaks perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seaduse § 3 lõike 2 ja § 5 lõike 2 alusel muudetud „Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2014-2020“.

Rakenduskava muutmisel on kaks põhjust: tulemusraamistiku näitajate 2018. a sihttasemete korrigeerimine ning Riigi eelarvestrateegia 2019-2022 protsessis tehtud otsused rakenduskava kohustustega katmata vahendite osalise ümberplaneerimise kohta. Sellest tulenevalt on muudetud toetuse jaotust prioriteetsete suundade vahel, näitajate sihttasemeid, lisatud uusi näitajaid ning tehtud sisulisi ja tehnilisi tekstitäiendusi. Tulemusraamistikku puudutavad muudatused on kokku pandud rakendusametustelt 15. märtsiks 2018.a laekunud sisendi alusel ning eel-läbiräägitud ka Euroopa Komisjoniga (edaspidi EK) ja vastavalt kohandatud. Vahendite ümbersuunamised otsustati RES 2019-2022 ministeeriumite ja ministrite ettepanekutest lähtuvalt. Muudatusettepanekut tutvustati 24.05.2018 toimunud Seirekomisjoni koosolekul.

Edasised tegevused

Seirekomisjoni kirjaliku hääletusega paralleelselt toimub ametlik ministeeriumitevaheline kooskõlastusprotsess eelnõude infosüsteemi EIS kaudu. Peale mõlema protsessi lõppu esitab Rahandusministeerium rakenduskava muudatuse eelnõu Vabariigi Valitsuse istungile heaks kiitmiseks. Sellele järgneb muudatuse ametlik esitamine Euroopa Komisjonile. Vastavalt ühissätete määrusele (EL 1303/2013) tuleb kokkuleppe muudatuse kohta saavutada kolme kuu jooksul¹.

Muudatused meetmete nimekirjas ja asjassepuutuvates toetuse andmise tingimustes tehakse peale seda, kui EK on uuendatud rakenduskava heaks kiitnud.

Muudatuse sisu

Tulemusraamistiku 2018. a sihttasemete täitmine on osutunud väljakutseks pea kõikidele liikmesriikidele. Eeldatust pikema rakendamise ettevalmistusaja tingisid eelkõige viivitused kogu rakendussüsteemi ja õigusraamistiku väljatöötamisel ja kokkuleppimisel Euroopa Liidu (edaspidi EL) tasandil. Eesti kontekstis on aga väga oluline roll tegevuste hilinemisel haldusreformil: kui rakenduskava koostamise ajal (2013.a) eeldati, et 2015. a lõpuks lepatakse kokku uued kohalike omavalitsuste (edaspidi KOV) piirid, siis tegelikult sündisid lõplikud kokkulepped alles 2017 teises pooles. Kuna KOVidele suunatud investeeringutega ei olnud otstarbekas enne seda alustada, siis olid need investeeringud ootel planeeritust 2 a kauem. Haldusreformi mõju tulemusraamistiku 2018. a finantsnäitajate vahe-sihttasemete täitmisele on hinnanguliselt 142 MEUR. Umbes 1-aastase

¹ Sh on on EK-l õigus ühe kuu jooksul peale dokumentide ametlikku esitamist, saata oma tähelepanekud eelnõu täiendamiseks. Eesti poolsete muudatuste tegemise ja küsimustele vastamise ajaks EK poolne menetlusaeg peatatakse.

mahajäämuse algsetest plaanidest tingis ka otsus viia töövõime toetamise reform läbi etapiviisiliselt. Selle hinnanguline mõju tulemusraamistiku 2018. a vahe-sihttasemete täitmisele on 36,7 MEUR. Teadusasutuste reformi läbiviimise venimise tõttu on finantsprogress kavandatud ajakavast maas -21 MEUR ulatuses.

Lisaks osutus liiga optimistlikuks erasektori toetuse saaja omafinantseeringu määra prognoos, mis baseerus eelmise eelarveperioodi kogemusele, kuid ei realiseerunud sellisel moel - mõju 131 MEUR. Muude hilinemiste ja valede eelduste mõju on 196,2 MEUR (tavapärasest ulatuslikum hangete läbikukkumine; muudatused ettemaksete võimaldamises riigiabi sisaldavatele projektidele; muudatused meetodikas; uuendatud finantsinstrumentide eelhindamisest tingitud sihtrühma vähenemine; EK algatatud rikkumismenetluse piirav mõju sihtrühmale jpt). See kõik on teinud võimatuks aastatel 2013-2014 seatud tulemusraamistiku 2018. a vahe-eesmärkide piisavas ulatuses saavutamise 2/3 prioriteetsetes suundades. 01.07.2018. a seisuga oleks finantsnäitaja üle 75% täidetud suundades 8 ja 10 (ÜF), 9 ja 11 (ERF) ning 12 (ESF); vahemikus 40-75% olid suunad 1 ja 2 (ESF) ning 5 ja 12 (ERF); alla 40% suundades 1, 2 ja 4 (ERF), 3 (ESF) ning 6 ja 7 (ÜF). Väljundnäitajate planeerimine ja täitmine on oluliselt paremini edenenud – enamik tulemusraamistiku väljundnäitajate 2018. a vahe-eesmärkidest on vajalikus ulatuses saavutatavad või juba saavutatud, teatud muudatused (8) on siiski vajalikud: kaasajastatud pind -30% (üldhariduse infrastruktuur); kaasajastatud esmatasandi tervisekeskuste arv -27%; loodud kvaliteetsete teenuskohtade arv -27% (erihooldekande asutused); puuetega inimeste arv, kellele on tagatud sobivad eluruumid -94%; abi saavate ettevõtete arv -14% (sh 2023. lõppeesmärk -19%); laenu, tagatist ja eksporditehingute kindlustust saanud ettevõtjate arv -76% (sh 2023. a lõppeesmärk -66%); hooldajate arv, kes on saanud vähemalt ühte puuetega laste tugiteenust ühe puudega lapse kohta +140% (sh 2023.a lõppeesmärk +55%) ning seisundi parandamiseks toetust saanud elupaikade pindala (looduskaitse) 2023.a lõppeesmärk +50%. Vaatamata viivitustele ja tulemusraamistiku 2018. a vahe-sihttasemete olulises ulatuses mittetäitmisele, 2023. a eesmärgid saavutatakse.

Rakenduskava finantsmuudatused (2018. a finantsnäitajate vahesihttasemete vähendustepanekud² ja 2023. a finantsnäitajate lõppsihttasemete ehk prioriteetsete suundade kogueelarvete muudatused³) on koondatult toodud tabelis 1.

Tabel 1: ülevaade finantsmuudatustest rakenduskavas

Prioriteetne suund	Fond	Finantsnäitaja 2018. a sihttase	Finantsnäitaja 2018. a uus sihttase	2023. a lõppeesmärk	2023. a uus lõppeesmärk
1. Ühiskonna vajadustele vastav haridus ja hea ettevalmistus osalemaks tööturul	ERF	123 962 721	40 416 516	253 786 201	253 786 202
	ESF	117 186 830	90 023 859	226 988 484	221 741 013
2. Sotsiaalse kaasatuse suurendamine	ERF	96 233 715	71 242 592	290 300 171	316 244 046
	ESF	70 699 743	54 830 752	155 782 492	187 601 704
3. Tööturule juurdepääsu parandamine ja tööturul väljalangemise ennetamine	ESF	116 683 137	73 148 145	265 694 513	230 329 702
	ERF	366 882 362	212 567 386	1 077 196 764	938 844 628

² Muudatused on seotud rakenduskava 2. peatükis „Prioriteetsete suundade kirjeldus“ iga suuna tulemusraamistikuga ning 12. peatükis „Eraldiseisvad elemendid“ alapeatüki 12.2 „Rakenduskava tulemusraamistik“ (tabel 106) toodud andmetega.

³ Muudatused on seotud rakenduskava 2. peatükis „Prioriteetsete suundade kirjeldus“ iga suuna tulemusraamistikuga; 3. peatükis „Rahastamiskava“ alapeatükkide 3.1. „Igast fondist saadavad rahalised assigneeringud ja tulemusreservist saadavad summad“ (tabel 95), 3.2. „Igast fondist saadava kavandatud toetuse ja riigi kaasfinantseeringu rahalise assigneeringute kogusumma“ (tabelid 96, 98 ja 99) ning 12. peatükis „Eraldiseisvad elemendid“ alapeatüki 12.2 „Rakenduskava tulemusraamistik“ (tabel 106) toodud andmetega.

Prioriteetne suund	Fond	Finantsnäitaja 2018. a sihttase	Finantsnäitaja 2018. a uus sihttase	2023. a lõppeesmärk	2023. a uus lõppeesmärk
4. Kasvuvõimeline ettevõtlus ja seda toetav teadus- ja arendustegevus	ESF	Sellesse prioriteetsesse suunda ei olnud varem ESFi kavandatud	0	Sellesse prioriteetsesse suunda ei olnud varem ESFi kavandatud	12 765 958
5. Väikese ja keskmise suurusega ettevõtete arendamine ja piirkondade konkurentsivõime tugevdamine	ERF	197 266 571	190 777 805	550 092 001	531 727 590
6. Energiatõhusus	ÜF	367 136 527	222 641 494	600 950 759	533 136 166
7. Veekaitse	ÜF	35 615 438	17 807 719	228 996 662	225 860 077
8. Roheline infrastruktuur ja hädaolukordadeks valmisoleku suurendamine	ÜF	59 179 971	ei muutu	132 345 835	132 345 836
9. Linnapiirkondade jätkusuutlik areng	ERF	18 476 888	ei muutu	117 709 233	ei muutu
10. Jätkusuutlik transport	ÜF	301 454 486	ei muutu	577 377 185	577 377 186
11. IKT teenuste taristu	ERF	57 402 996	ei muutu	99 336 442	99 336 443
12. Haldusvõimekus	ERF	31 875 968	22 217 560	103 813 348	103 813 349
	ESF	10 900 168	ei muutu	35 187 740	35 067 590
13. Tehniline abi	ERF	N/A	N/A	80 773 350	ei muutu
14. Tehniline abi	ÜF	N/A	N/A	46 245 880	ei muutu
KOKKU		1 970 957 521	1 443 088 337	4 842 577 066	4 644 705 954

Kohustustega katmata vahendite osaline ümberplaneerimine 2019-2022 riigieelarve strateegia protsessis: vahendite ümberplaneerimisel analüüsi tegevuste planeeritud mahus elluviimise jätkuvat asjakohasust, eelarveid, võimalikke ülejääke ja puudujääke ning vahendite perioodi lõpuks ärakasutamise võimekust. Muudatusi tehti nt kui tuli leida mõjusamad tegevused, mis aitavad rakenduskava eesmärkide saavutamisele paremini kaasa, seatud eesmärgid saavad täidetud ka väiksema eelarvega, kui tegevuste käivitamisel on olulisi tõrkeid (nt toetuse saajate vähenemine huvi). Lähtuti riigi tänastest prioriteetidest ja vajadustest ning rakenduskavas kirjeldatud tegevuste valiku juhtpõhimõtetest (investeeringud suunatakse arenguhüpeteks, struktuursete reformide läbiviimiseks, fookuseeritus, terviklike ja jätkusuutlike lahenduste rahastamine). Fondide vahel vahendeid ümber ei tõsteta, esineb ümbersuunamisi prioriteetsete suundade vahel. Rakenduskava EL toetuse maht fondide lõikes ei muutu, Eesti panus väheneb 197,87 MEUR ulatuses peamiselt seoses valesi planeeritud erasektori omafinantseeringuga, aga ka seoses vahendite ümber suunamisest tingitud kaasfinantseerimise määrade muutmisega. Ülevaade RES protsessi otsustest meetme tegevuste lõikes on toodud tabelis 2.

Tabel 2: vahendite ümbertõstmised fondide, meetme tegevuste ja prioriteetsete suundade lõikes.

PRS	Fond	Vähendused	EL toetus	Kogusumma	Lisanduvad tegevused	EL toetus	Kogusumma
1	ESF	Vähendatakse rahastust õpetajakoolituseks (väljundnäitajate sihttasemed täidetakse), uuendusliku e-õppevara arendamiseks (väljundnäitajate sihttasemed täidetakse), kutsehariduse rahastamiseks (väljundnäitajate sihttasemed täidetakse) ja täiskasvanute ümberõppeks (väljundnäitaja sihttasemed täidetakse).	-5 372 500	-6 332 623	Lisandub osalemine PIAAC uuringus (lisanduvad uus tulemusnäitaja ja uus väljundnäitaja).	1 190 000	1 400 000
2	ESF	Vähendatakse rahastust hoolekandeteenusteks (väljundnäitajate sihttasemed täidetakse) ja asendushoolduseks (väljundnäitajate sihttasemed täidetakse).	-2 000 000	-2 352 941	Suurendatakse eelarvet laste rehabilitatsiooniteenuste osutamiseks (väljundnäitaja sihttaseme tõus); vanglast vabanenute tugiteenuste osutamiseks (väljundnäitaja sihttaseme tõus). Lisandub personaalmeditsiini arendamise programm (lisanduvad 2 uut tulemusnäitajat ja uus väljundnäitaja).	25 546 933	32 263 000
3	ESF	Töövõime toetamise reformi rahastamise varasem väljumine riigieelarvesse (väljundnäitajate sihttasemed täidetakse); vähendatakse rahastust tööturuteenuste laiendamiseks (väljundnäitajate sihttasemed täidetakse).	-29 468 433	-33 242 922	N/A	0	0
4	ESF	N/A	0	0	Lisandub nutika spetsialiseerumise IKT programm (lisanduvad uus tulemusnäitaja ja uus väljundnäitaja).	10 200 000	12 000 000
12	ESF	Õigusloome kodifitseerimise vahendite ümbersuunamine (väljundnäitaja vähenemine).	-96 000	-112 941	N/A	0	0
	ESF		-36 936 933	-42 041 427		36 936 933	45 663 000
	ESF	KOGU MUUTUS	0	3 621 573			

PRS	Fond	Vähendused	EL toetus	Kogusumma	Lisanduvad tegevused	EL toetus	Kogusumma
2	ERF	N/A	0	0	Suureneb haiglavõrgu reformi rahastamine (lisanduvad uus tulemusnäitaja ja uus väljundnäitaja).	16 827 572	24 327 572
4	ERF	Üle prognoositud erasektori omafinantseeringu tõttu vahendite vähendamine (- 88,8 MEUR). Samuti vähendatakse rahastust valdkondlikuks teadus- ja arendustegevuseks (väljundnäitajate sihttasemed täidetakse); nutika spetsialiseerumise horisontaalsete meetmete rahastamiseks (väljundnäitajate sihttasemed täidetakse); klastrite ja tehnoloogiakeskuste rahastamiseks (väljundnäitajate sihttasemed täidetakse); innovaatilisteks riigihangeteks (väljundnäitajate sihttasemed täidetakse); ressursitõhusate tehnoloogiate kasutuselevõtuks (väljundnäitaja vähenemine); jäätmete ringlussevõtu toetamiseks (väljundnäitaja vähenemine); ettevõtete arendustegevusteks (väljundnäitaja vähenemine).	-43 375 925	-162 481 151	Alustatakse uute tegevustega: nutika spetsialiseerumise valdkondlikud programmid: nt ressursside väärimise programm (uus väljundnäitaja); tootearendusprogramm (väljundnäitaja suurenemine).	30 948 353	32 748 353
5	ERF	Üle prognoositud erasektori omafinantseeringu tõttu vahendite vähendamine (- 9,5 MEUR). Samuti vähendatakse rahastust maakondlikele arenduskeskustele (väljundnäitajate sihttasemed täidetakse); turismiattraksioonide arendamisele (väljundnäitajate sihttasemed täidetakse). Osaline vahendite ümberpaigutamine piirkondade konkurentsivõime tugevdamise meetmes (luuakse eraldi Ida-Virumaa programm) (muudatused väljundnäitajate sihttasemetes piires).	-12 600 000	-26 867 367	Osaline vahendite ümberpaigutamine piirkondade konkurentsivõime tugevdamise meetmes (luuakse eraldi Ida-Virumaa programm) (muudatused väljundnäitajate sihttasemetes piires).	8 200 000	9 647 059
	ERF		-55 975 925	-189 348 518		55 975 925	66 722 984
	ERF	KOGU MUUTUS	0	-122 625 534			

PRS	Fond	Vähendused	EL toetus	Kogusumma	Lisanduvad tegevused	EL toetus	Kogusumma
6	ÜF	Üle prognoositud erasektori omafinantseeringu tõttu vahendite vähendamine (- 51,1 MEUR). Vähenenud rahastus kaugküttekateldele (<i>väljundnäitaja vähenemine</i>).	-15 000 000	-63 589 744	Täiendav rahastus korterelamute energiatõhususe jaoks (<i>väljundnäitaja sihttase ei suurene</i>).	17 500 000	0
7	ÜF	Vähenenud rahastus ühisveevärgile ja -kanalisatsioonisüsteemidele (<i>väljundnäitaja vähenemine</i>).	-2 500 000	-2 941 176	N/A	0	0
	ÜF		-17 500 000	-66 530 920		17 500 000	0
	ÜF	KOGU MUUTUS	0	-66 530 920			

Fond		EL toetus	Kogusumma		EL toetus	Kogusumma
KÕIK	Ümbersuunamised	-110 412 858	-297 920 865	Lisanduvad tegevused	110 412 858	112 385 984
KÕIK	MUUTUS	0	-185 534 881			

Muud tehnilised korrektuurid rakenduskavas: tulemusnäitaja *ressursitootlikkuse* arvestamiseks muutus meetodika (seoses sellega uued algväärtus, baasaasta ja sihtväärtus ning andmekorje tihedus); väljundnäitaja *strateegilise juhtimise arendusprojektide arv* asendamine nimetusega *tegevuspõhisele eelarvele üle läinud valitsemisalade või haldusalade arv*, et paremini edasi anda näitaja tegelikku sisu; väljundnäitaja *aktiivseid tööturuteenuseid saanud osalejate arv* 2018.a vahe-sihttase jäi eelmise rakenduskava muudatuse ajal tabeli 106 (endine 103) eestikeelses versioonis muutmata.